

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΟΥ ΓΗΡΑΤΟΣ.

Όλόκληρος ἡ περίοδος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς δύναται κάλλιστα νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς περιόδους—τὴν τῆς ἀναβάσεως ἢ νεοτητος (1—25), τὴν τῆς ἰσορροπίας ἢ ὥριμότητος (25—50) καὶ τὴν τῆς παρακμῆς (50—75). Τὰ γηρατεῖα δύνανται νὰ ἔλθωσιν εἰς οἰονδήποτε ἔτος μετά τὰ 50. Διὸν πρέπει ὅμως νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ τελευταία περίοδος τελειώνει πάντοτε μὲ τὸ 750 ἔτος τῆς ἡλικίας, διότι ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα μακροβιότητος, καθ' ἣν τὰ γηρατεῖα δὲν ἥρχισαν εἰς μὴ μετά τὸ 80 ἔτος, τῆς ζωῆς ἐπεκταθείσης πέρα τοῦ 100 ἔτους, ἐν φάσει ἡ τελευταία εἰς πολλὰς περιστάσεις τὰ γηρατεῖα ἥρχισαν κατὰ τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας! Έκ 1000 προσώπων γεννηθέντων τὴν αὐτὴν ημέραν τὰ 100 περίπου φθάνουν τὸ 75 ἔτος τῆς ἡλικίας των, 38 τὸ 85 καὶ 2 τὸ 95.

Οἱ φθάνοντες τὸ 70 ἔτος ἐν Νορβηγίᾳ ἀποτελοῦν τὸ ἐν τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἐν πέμπτον, ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἐν ὅδουν καὶ ἐν Ιρλανδίᾳ τὸ ἐν ἐνδέκατον.

Κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμούς δὲ μέσος δρος τῆς ζωῆς κατὰ τὸν 17 αἰῶνα ἥτο 13 ἔτη—κατὰ τὸν 8 αἰῶνα 20, καὶ κατὰ τὸν παρόντα 36 ἔτη. Οἱ ἀνθρωποι ἀλλοτε ἔθεωροῦντο γέροντες εὐθὺς μετά τὸ 50 ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ συγκρίνῃ τις τὴν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἡλικίαν ἄλλων ὄργανικῶν ὄντων. Εἰς τὸ φυτινὸν βασίειον ἡ ζωὴ εἶναι ὑπερβαλόντως μακρά. Μεταξὺ τῶν δένδρων τινὰ φθάνουσι μέχρι 400 ἔτη, ἄλλα μέχρι 500—ἡ καρυδιά μέχρι 600—ἡ ἐλαία μέχρις 700—ἡ κέδρος μέχρις 800—ἡ δρῦς μέχρις 1500—ἡ κυπαρίσσος μέχρι 2,500. Ο διάσημος φυσιοδίφης Ούμβολτος ὑπελόγισε τὴν ἡλικίαν δένδρου τινὸς ἀνήκοντος εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς κυπαρίσου εἰς 5,700 ἔτη!!

Μεταξὺ τῶν ιχθύων ὁ Δάκτωρ Ρίτσαρδον δὲν εὑρίσκει θανάτους ἐκ γήρατος, οὔτε πιστεύει ὅτι ὑπάρχει ὅριον ζωῆς παρ' αὐτοῖς, ἐκτὸς καθ' ὅσον ἀληθοτρώγονται. Ιχθύες, οἵτινες συνελήφθησαν καὶ ἐψυλάχθησαν, ἔζησαν πολλὰ ἔτη, καθ' ὅσον δὲ ηὗξανον εἰς τὰ ἔτη ηὗξανον καὶ εἰς τὸ σῶμα. Μία χελώνη συλληφθεῖσα εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς καλῆς Ἐλπίδος καὶ δραπετεύσασα κατὰ τὸ ταξίδιον πλησίον τῆς Ἀγγλίας μὲ τὸ ἔτος ἐσκαλισμένον ἐπὶ ἐνὸς τῶν πεταλῶν της, ἐρρίφθη κατὰ τινὰ τρικυμίαν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς καλῆς Ἐλπίδος καὶ εύρεθη, ὅτι εἶχε ζῆσαι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς πρώτης αὐτῆς συλλήψεως 250 ἔτη!

Εἶχε δὲ αὐξήσει μεγάλως καὶ κατὰ τὸ μέγεθος. Μεταξὺ τῶν ζώων ἔχομεν ἐλέφαντα, τοῦ ὅποιον ἡ ἡλικία ὑπολογίζεται εἰς 107 ἔτη!

Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουσι παραδείγματα ἀνθρώπων, οἵτινες ἔζησαν περὶ τὰ 300 ἔτη. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Σιρ Μωϋσῆς Μοντεφρίέρε. Ο δὲ Πάρ, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 152 ἔτῶν, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ γήρατος.

Ἡ μακροζωία φαίνεται ἔξαρτωμένη κατά τις τῆς χώρας καὶ τοῦ κλίματος. Ψυχρὸν καὶ ζωογόνον κλίμα ως τὸ τῆς Δυτικῆς Ἰταλίας εἶναι λίαν εύνοϊκὸν πρὸς μακροζωίαν.

Τὸ 76 π. Χ. εὑρίσκομεν κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ αὐτοκράτορος ὅτι εἰς τὰ μέρη ταῦτα τῆς Ἰταλίας 54 πρόσωπα είχον σημειωθῆ ὡς ἐκατοντούτεις, 2 ως 125 ἔτῶν, 4 ως 130 καὶ 3 ως 140 ἔτῶν.

Εἰς τὴν Ιρλανδίαν, εἰς ἣν καὶ ὁ μέσος ὅρος τῆς ζωῆς εἶναι μικρός, ἀπαντῶνται παραδείγματα μεγάλης μακροζωίας.

Ἡ ἔξοχη ἡ ζωὴ συντείνει εἰς τὴν μακροζωίαν, ἐνῷ σπανίως εὑρίσκει τις ἀνθρώπους ἐννενηκοτούτεις, οἵτινες ἔζησαν καθεστηκυῖαν ζωὴν εἰς τὰς πόλεις.

Ἡ μακροζωία μόλις ταῦτα δὲν ἔξαρταται οὔτε ἐκ τοῦ κλίματος, οὔτε ἐκ τοῦ ἔργου, ἀλλ' ἀπαντᾶται εἰς τὰς μᾶλλον ἀντιθέτους περιστάσεις. Ο Ἄγιος Ἀντώνιος, ὅστις λέγεται ὅτι ἔζησεν 105 ἔτη, ἐτρωγεν ἄρτον βεθρεγμένον εἰς ὕδωρ καὶ οὐδέποτε ἐπλύθη, ἢ γάλακτον ἐνδύμασιαν, καὶ ἔζησε πάντοτε μόνος εἰς τὰς ἔρημους!

Ο κ. Σιβρέλ, ὁ διάσημος Γάλλος χημικὸς τὴν αὐτὴν περίπου ἡλικίαν ἀγων, ἐτρωγε διὰ πρόγευμα δύο αὐγὰ καὶ πίταν κατεσκευασμένην ἐξ ὅρνιθος, καὶ ἐπινε περὶ τὴν ἡμίσειαν ὄκσην καφφὲ μετὰ γάλακτος τὴν ἡμέραν. Διὰ γεῦμα εἶχε ταπιώκα σοῦπαν μὲ τριμένον τυρί, μίαν κοτολέταν, ἔνα βότρυν σταφυλῶν, τυρί, καὶ τρία ποτήρια ὕδατος. Οὕτε ψάρι ἐτρωγεν, οὔτε οἶνον ἐπινε. Ἡτο δὲ καθ' ὑπερβολὴν καθαρός, καὶ ἔζη εἰς τοὺς Παρισίους καὶ τὰ περίχωρα.

Τινὲς ζῶσι μακρὰν ζωὴν εἰς τὸ πεῖσμα τῶν ἔξεων αὐτῶν. Ο μακαρίτης Λευκίας, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐδίδαξε τὴν ιατρικὴν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημιώ, ἀπέθανεν σχεδὸν ἑκατοντούτης, ἀν καὶ ἦτο λίαν ἐκδοτος εἰς τὴν πνευματοποσίαν. Αγγελος τις, ὅστις ἀπέθανεν 97 τὴν ἡλικίαν, συνείθιζε νὰ πίνῃ μεγάλην ποσότητα ραχιοῦ καθ' ἐκάστην καὶ νὰ καπνίζῃ τὸ χειριστον εἴδος τοῦ καπνοῦ.

Ο Αἰδέσιμος Οὐλλιέλμος Δάβις, ὅστις ἀπέθανε τὸ 1790 εἰς ἡλικίαν 105 ἔτων, κατὰ τὰ

35 τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του δὲν ἔκαμε καρμίλιαν σωματικὴν ἀσκησιν. "Ηρχίζει δὲ τὴν ἡμέραν τρώγων ζωμόν, καὶ φωμὶ ἡλειμμένον μὲ βούτυρον καὶ ἐτελείωνεν αὐτὴν μὲ βραστὸν κρέας θερμὸν καὶ πολὺν οἶνον.

Αἱ ἔγαμοι γυναικεῖς ζῶσιν ὅσον καὶ αἱ ἔγγαμοι. Τὸ γένος ἐπιρρεάει πολὺ τὴν ἡλικίαν. Τὰ κόρσια ἀποθνήσκουν βραδύτερον τῶν ἄρρενων. Μολονότι περισσότερα ἀγόρια γεννῶνται κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος σὺν τῷ χρόνῳ δὲ θάνατος μεταξὺ τῶν ἄρρενων φέρει εἰς ισορροπίαν τὰ δύο γένη.

Οἱ μέσοις ὄροις τοῦ ὑψους γέροντος ὑπὲρ ὄγδοη κοντούτους εἰναι 5 ποδῶν καὶ 6 δακτύλων, γυναικὸς δὲ τῆς αὐτῆς ἡλικίας 5 ποδ. καὶ 3 δακτ. Οἱ σφιγμὸς εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας εἰναι 73 παλμούς, εἰς δὲ τὰς γυναικας 78. Η ἀναπνοὴ εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας 18, εἰς δὲ τὰς γυναικας 22.

Οἱ μέσοις ὄροις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁδόντων εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας εἰναι 16, εἰς τὰς γυναικας 13, ἐνῷ τὸ ἐν τρίτον τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ ἡμισυ τῶν γυναικῶν δὲν ἔχουσιν ὁδόντας καθόλου.

Πιστεύεται δὲ τὸ ὑπάρχουσιν ἵχνη εἰς τὸ ζωϊκὸν βασίλειον νόμου, ὅστις ὄριζει τὰ ἔσχατα ὄρια τῆς ζωῆς αὐτῶν εἰς πεντάκις τὸν χρόνον τῆς αὐξήσεως των· δὲ χρόνος οὗτος εἰς τὸν ἀνθρώπων ποικίλει μεγάλως. "Ἐκαστος ἀνθρώπος ἀρχίζει τῆς ζωῆς του μέ τινα ζωϊκὴν δύναμιν, ἥ καθὼς τὸ ωρολόγιον εἰναι κατεσκευασμένον νὰ βαίνῃ ὡρισμένον καιρὸν ὑπὲρ ὡρισμένους ὄρους. Ἐκ 500 παραδειγμάτων ἀνθρώπων 80 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, οἱ πλεῖστοι κατήγονται ἐκ μακροζώων γονέων, εἰχον δὲ καλὰς οἰκίας, καλὴν ὅρεξιν καὶ καλὴν χώνευσιν, ἔτρωγον μετρίως ἥ ὀλίγον, ἔπινον ὀλίγα πνευματώδη ποτά, καὶ δὲν ἦσαν ὑποκείμενοι εἰς ἀρθρίτιδα ἥ ρευματισμούς, καὶ ὅμως εἰς 82 περιστάσεις οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς των ἦσαν φθισικοί.

Η ΙΔΙΑΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΚΑΙ Η ΓΡΑΦΗ.

Παρ' ὅλων ἥδη ὅμολογεῖται δὲ τὴς Ιλιάς τοῦ Ομήρου εἶναι ἐν τῶν ἔξοχωτάτων ἔργων τῆς ἀνθρωπίνης διάνοιας. Ἀλλὰ κατίπερ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Ποῦ τῆς Ιλιάδος δυνάμεθα νὰ εὑρωμεν ἀπλότητα καὶ συνάμα πάθος δυνάμενα νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὴν διήγησιν τοῦ Μωϋσέως; Ποῦ δέξιώματα ἵσα πρὸς τὴν σοφίαν τῶν Παροιμῶν τοῦ Σολομῶντος, ἥ ὑψος, τὸ δόποιον νὰ μη ὀχριῇ ἐνώπιον τῶν συλλήψεων τοῦ Ἰωβ, τοῦ Δασδίδ, τοῦ Ἡσαΐα, τοῦ Ἰωάννου;

Τίς ἀναγώσας τὴν Ἰλιάδα δὲν παρετήρησε πόσον ματαίως δὲ "Ομῆρος ἀγωνίζεται νὰ δώσῃ ἀξιοπρέπειαν εἰς τὴν μυθολογίαν τῆς ἐποχῆς του; Τίς δὲν εἰδεν ὅτι ἡ θρησκεία τῶν συγχρόνων του, ἀνίκανος νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν πτήσιν τῆς φαντασίας του, βιθίζεται ἐξ ἀδυναμίας ὑπὸ τούς πόδας αὐτοῦ; Εἶναι τῷ δυντὶ λυπηρὸν νὰ βλέπῃ τις τὸν γέροντα "Ομῆρον ἀγωνίζομένον νὰ ἐλεύθερωθῇ ἀπὸ τὰς ἰδέας του ὑλισμοῦ, καὶ ἐπειτα βιθίζεμον εἰς τὸν ποταπὸν μῆθον περὶ τοῦ Διός, καὶ τῆς Ἡρας, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος! Ἐκ τῆς μελέτης τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ομῆρου βλέπομεν δὲ τὸ φῶς, τὸ δόποιον προσεπάθησε νὰ χύσῃ ἐπὶ τὴν ἀνθρωπότητα, διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ἡ θρησκεία τῶν ἡμερῶν του ἥτο ἀναξια τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. «Μολ φαίνεται, λέγει δὲ Λογγίνος, δὲ τὸ "Ομῆρος δταν περιγράφῃ τὰς ἔριδας, καὶ τὰς ζηλοτυπίας, τὰ δάκρυα καὶ τὰς φυλακίσεις καὶ τὰς ἄλλας θλιψίεις τῶν θεοτήτων του, κάμνει, καθ' ὅσον ἔσπειται ἐξ αὐτοῦ, τοὺς ἀνδράς τῆς Ἰλιάδος του θεούς, τοὺς δὲ θεούς, ἀνδράς. Εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δταν θλίβωνται, δὲ θάνατος θέτει τέρμα τῶν κακῶν, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς θεούς, κάμνει οὐ μόνον τὴν φύσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀθλιότητας αὐτῶν ἀτελευτήτους!»

Δὲν ἔχει οὕτω μὲ τὴν Γραφήν. Ο Θεός, δὲν περιγράφει, εἶναι δέξιος οὐ μόνον φόδου καὶ ὑπακοῆς, ἀλλὰ καὶ θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης. Εἰναι Θεός ἀγιος καθ' ὑπόστασιν καὶ εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, Θεός ἀντάξιος τῶν ἀξιώσεων καὶ ἀπαιτήσεων αὐτοῦ ἐπὶ τὰ λογικὰ δυντα. Η εἶναι Γραφὴ Βιβλίον φωτίζον τὴν διάνοιαν, μαλακύνον καὶ ἔαγνιζον τὸ ἥθος καὶ μεταποιοῦν τὸν ἀνθρωπόπον εἰς ἀληθὲς ἀπεικόνισμα τῆς θεότητος.

Οὐ μόνον δὲ τὴς Ἰλιάς τοῦ Ομῆρου, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλο τι προὶὸν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας δύναται νὰ συγκριθῇ οὕτε κατὰ τὸ ὑψος, οὕτε κατὰ τὴν ἐπιρροήν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν Γραφήν.

ΤΕΧΝΗ ΛΟΓΟΥ

Διὰ τὸν διποίον πρέπει νὰ πιστεύωμεν καὶ ἐμπιστευώμεθα τὸν Θεόν.

1) Διότι εἶναι πιστὸς καὶ ἀληθινὸς εἰς τὰς ὑποσχέσεις του ('Εβρ. 1'. 23).

2) Διότι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐμπιστοσύνη εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν. «Πιστεύσατε εἰς τὸν Κύριον Ι. Χριστὸν καὶ θέλετε σωθῆναι». (Πράξ. 1ε'. 31).

3) "Ἐνεκα τῆς εἰρήνης, ἡτὶς παρακολουθεῖ τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν Θεόν. «Δικαιωθέντες, λοιπόν, ἐκ πιστεως, καὶ μόνον ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ι. Χριστοῦ.» (Ρωμ. ε'. 1.).

4) "Ἐνεκα τῆς δυνάμεως αὐτῆς. «Πάντα εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν πιστεύοντα.» (Μαρ. θε'. 33).

5) "Ἐνεκα τῆς παντοδυναμίας καὶ ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. «Ο Κύριος εἶναι ἰσχυρὸν προτύργιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ταραχῆς.» (Ναοῦμ α'. 7).

6) "Ἐνεκα τῶν συνεπειῶν τῆς ἀπιστίας. «Θέλουσιν ἔχει τὸ μερίδιον αὐτῶν εἰς τὴν λίμνην τὴν καιομένην μὲ πῦρ καὶ θεῖον.» (Ἀποκάλ. κα' 8).

ΙΕΡΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.

- Ποῖος ἔκαψε τοὺς ἀντέχειρας 70 βασιλέων;
- Πότε ἐγένετο πανήγυρις 3 ἡμερῶν;
- Τίς Προφήτης ἥτο βουκόλος;